

DWINGELAND: Tegenspraak is ongewenst

Posted on 26 juni 2021 by Redactie

Op 15 juni verscheen het indringende boek *Dwingeland*, waarin auteur Coen de Jong de verontrustende overeenkomsten blootlegt tussen de wereld waarin we nu leven en de beroemde toekomstroman *1984* van George Orwell.

In een ***openhartig video-interview*** met Andy Arnts belicht De Jong de belangrijkste speerpunten van *Dwingeland*: dat we afstevenen op een maatschappij vol dwang, waarin Facebook en Google opinies verwijderen, inlichtingendiensten weten wat burgers zeggen en denken en politici voorschrijven welke woorden we wel of niet mogen gebruiken. En tegenspreken? Dat is, zeker sinds coronajaar 2020, niet de bedoeling.

De overheid als gedachtenpolitie

De afgelopen jaren klaagden politici steen en been over nepnieuws, desinformatie en vervelende burgers die in het stemhokje de verkeerde keuzes maakten. Dat moest maar eens veranderen, en om dat te bewerkstelligen diende het nieuws te

worden gereguleerd.

Terwijl De Jong *Dwingeland* schreef, constateerde hij dat de coronacrisis die voorgenomen maatregelen in een stroomversnelling bracht: noodwetten, vrijheidsbeperkingen, gezagsgetrouwe media, opgelegde ideologie, opdringerig activisme, geschiedvervalsing en zelfs een Gedachtenpolitie die subtiel aanzette tot zelfcensuur en de angst om zelf in ongenade te vallen bij een afwijkende mening.

In zijn boek schrijft De Jong: 'Een aantal Nederlandse politici wil toe naar een politiek klimaat zonder ongewenst nieuws, zonder klokkenluiders, zonder anti-overheidsdenken en zonder hoorbare oppositie, op basis van gelegenheidsargumenten als 'veiligheid' en 'polarisatie'.

Onafhankelijke journalistiek in het gedrang

Saillant detail hierbij is dat politici daarin vaak bijval krijgen van een groot aantal journalisten. Dat zal deels uit overtuiging zijn, maar ook omdat een afwijkend (en dus verkeerd) geluid zomaar kan leiden tot baanverlies.

'In 2021 ontslaan werkgevers personeelsleden vanwege een onschuldig grapje op sociale media over diversiteitsquota of een kritische opmerking over religie', schrijft De Jong. 'Ook veel Nederlanders houden hun mening angstvallig voor zich, soms zelfs binnen hun vriendenkring'.

In Amerika zagen we dezelfde ontwikkeling al toen radiomaker Grant Napear in juni 2020 werd ontslagen nadat hij 'All lives matter' had getwitterd. Hetzelfde lot trof Stan Wischnowski, redacteur van *The Philadelphia Inquirer*, toen hij boven een column van Inga Saffron – over de gebouwen die tijdens straatrellen in vlammen waren opgegaan – de kop 'Buildings matter, too' plaatste.

Aan het begin van de nieuwe *roaring twenties* dient scherpe, onafhankelijke journalistiek kennelijk te gehoorzamen aan een hoger belang: het niet nóg verder aanjagen van culturele spanningen.

De Waarheid is wat de bovenlaag vertelt

Door de voortschrijdende digitalisering en smartphones die alles van ons bijhouden, bereiken Big Tech en de regering in toenemende mate de machtspositie van Big Brother, het onfeilbare staatshoofd van Oceanië uit *1984*, die altijd en overal kan

meekijken en meeluisteren. In de woorden van De Jong is *Dwingeland* dan ook bedoeld voor iedereen die zich zorgen maakt over onze burgerrechten en vrijheden. 'Want die zijn al lang geen vanzelfsprekendheid meer,' zegt hij. 'Orwell schreef niet voor niets in *1984* 'freedom is slavery', en zo beginnen meer van zijn voorspellingen in 2021 werkelijkheid te worden.

Zoals hoe in Nederland het Ministerie van Waarheid opereert: de Waarheid is wat de bovenlaag en hun spreekbuizen je vertellen. Zelf nadenken of tegenspraak is ongewenst – denk aan Orwells onsterfelijke quote 'Ignorance is Strength' – en voor dissidenten is geen plaats meer in het politieke en publieke debat. En juist daarin schuilt het grote gevaar, want als de macht geen tegenspel krijgt van het parlement en de burgers samen ook geen vuist kunnen maken, dan houdt niemand de uitvoerende macht nog tegen.'

Het videogesprek van Andy Arnts met Coen de Jong kunt u bekijken en beluisteren via de link op onderstaande foto. Als u abonnee wordt van Wynia's Week TV, mist u nooit meer de columns en gesprekken op dit YouTube-kanaal!

Coen de Jong werd op 23 juni ook geïnterviewd in het NPO1-radioprogramma Blok & Toine. Dat gesprek kunt u HIER beluisteren.

Coen de Jong werd over zijn boek in De Telegraaf paginagroot geïnterviewd door Wierd Duk. Dat interview ziet u hieronder.

DE TELEGRAAF
DONDERDAG 10 JUNI 2021

IN NEDERLAND

WIERD DUK W.DUK@TELEGRAAF.NL

De diversiteit van opinies ligt in Nederland onder vuur. Tegenspraak wordt door de gevestigde macht niet op prijs gesteld, concludeert Coen de Jong in zijn nieuwe boek *Dwingeland: Orwell in de polder*. „Juist de progressieven neigen ernaar om andere meningen te verbieden."

Politicoloog en historicus Coen de Jong: „Een zo breed mogelijk palet aan opinies is belangrijk in een democratie."
FOTO ÁGAS IMMINK

'Negeer de moraalridders'

De verwijzing naar George Orwell, auteur van *1984* – over een totalitaire dystopische samenleving –, komt 'met een knipoog', zegt Coen de Jong (51). „Natuurlijk is Nederland geen dictatuur. Maar mijn boek heb ik wél geschreven als waarschuwing: andersdenkenden liggen hier onder vuur, op allerlei manieren." Bijvoorbeeld? „Voor mensen die zich uitspreken tegen de gevestigde, progressieve orde dreigen allerlei consequenties: voor hun loopbaan, hun reputatie, soms krijgen ze problemen in hun vriendenkring of in de familie. Veel conservatieve Nederlanders houden hun mening daarom angstvallig voor zich."

De Jong, politicoloog en historicus, zet in *Dwingeland* zorgelijke ontwikkelingen op een rij: verlies van privacy, groepsdenken, het gebrek aan tegenmacht, de drang tot puurheid en ideologische zuivering, sociale uitsluiting: een tendens die zich laat samenvatten als de 'collectivisering van de geest' door progressieve politici, media, academici en bestuurders. De Jong: „Juist mensen die zich progressief noemen neigen ernaar om andere opinies te verbieden."

Hij ziet machthebbers flirten met dwang en censuur, zegt De Jong. „Ze knibbelen, zeker tijdens corona, aan onze burgerrechten. De media zouden daar prangende vragen over moeten stellen, maar die zijn vaak gezagsgetrouw en richten hun pijlen liever op de oppositie dan op de zittende macht."

'Nederland kan slecht omgaan met dissidenten'

Hoeders van de 'juiste moraal' slaan in het Nederlandse debat de piketpalen, constateert de auteur. Zij zitten overal: bij de denktanks, als columnist of journalist bij invloedrijke media, in politiek en bestuur, bij de ngo's, de Postcodeloterij, de kerken. „Zij bepalen de denktaboes en bewaken standaardwijsheden als 'de EU, de NAVO en marktwerking zijn goed, Trump, Rusland, Brexit en 'populisten' zijn fout'. Hun ongeloof is groot als mensen het niet met hen eens zijn, terwijl ze verschil van mening juist normaal zouden moeten vinden. Een zo breed mogelijk palet aan opinies is belangrijk in een democratie."

Demonstraties

Vroeger was de invloed van die 'gedachtepolitie' minder vanzelfsprekend, signaleert De Jong. „In de jaren 80, ten tijde van de massademonstraties tegen de kruisraketten, was kritiek op het buitenlandbeleid van de VS bijvoorbeeld heel normaal. Of neem de invasie in Irak: daar was veel oppositie tegen. Tegenwoordig hoor je dergelijke kritiek alleen nog op de flanken. Tegensprekers worden als agent van Rusland weggezet als ze vragen stellen over het associatieverdrag tussen Oekraïne en de EU."

Niet iedereen met een afwijkende mening is bestand tegen de groepsdruk, merkt De Jong op. Hij verwijst naar het op televisie uitgezonden 'nationale showproces' tegen Johan Derksen, met de juriste Natacha Harlequin als openbare aanklaagster, toen Derksen een 'foute' opmerking had gemaakt over de rapper Akwasi. „Het doel daarvan is een waarschuwing af te geven aan andere programmamakers, maar vooral ook aan de kijkers: 'U wordt in de gaten gehouden'." Ook het herhaaldelijke en openlijke aandringen van politici als Kajsa Ollongren en Angela Merkel bij grote techbedrijven om hun sociale media op te schonen van 'verspreiders van fakenews' werkt intimiderend en ontmoedigend, zegt De Jong. „Op het moment dat je gebruikers het gevoel geeft dat er een gevarenzone is op sociale media, gaan ze denken: 'Oei, ben ik daar al in de buurt? Durf ik nog wel iets te vinden?' Onder het mom van het bewaren van de sociale cohesie zijn tijdens corona steeds meer accounts verwijderd van YouTube, Twitter en Facebook."

Denkgeboden over 'verkeerde' grappen en woorden ('Blank moet wit zijn!') worden de argeloze mediaconsument dag na dag ingepeperd, zegt De Jong, op radio en tv en via de kranten. „NPO-presentatrices als Sophie Hilbrand en Margriet van der Linden lezen de Nederlandse bevolking voortdurend en gretig de les. Journalisten zijn vaak kritischer op hun eigen kijkers en lezers, die ze bestraffend toespreken wanneer die zich schuldig maken aan wat Orwell *thoughtcrime* noemde – het hebben van verkeerde gedachtes – dan op de bestuurlijke macht."

Theo van Gogh

De Jong grossiert in dergelijke, ongemakkelijke constateringen over politiek-correcte media, die 'grosso modo het wereldbeeld van de hogeropgeleide, kansrijke en internationaal denkende Nederlander uitdragen'. „Rond Black Lives Matter was geruime tijd een benadering overheersend: kritiekloos aanhoren. Terwijl na de moord op Theo van Gogh binnen 24 uur het gemurmel dat 'hij het zelf had uitgelokt' al begon. Na enkele dagen zaten bij praatprogramma's sprekers die benadrukten hoe erg het allemaal was voor de islamitische minderheid."

Forumland

Af en toe staat er iemand op die het fundament van die starre Nederlandse consensus aanvalt: Jan Marijnissen, Fortuyn, Wilders, Baudet nu. Steevast krijgen die uitdagers met enorme weerstand vanuit het establishment te maken; ze worden niet zelden buiten de orde geplaatst. „De prikkel om uitdagers buiten de deur te houden is enorm", zegt De Jong. „In andere landen is de ontwikkeling verder: in Italië en Frankrijk zijn de klassieke partijen ingestort, in Groot-Brittannië betekende de Brexit een doorbraak en in de VS kon Trump aan de macht komen. Dat zijn wake-upcalls geweest. Maar in Nederland blijft de kern van mensen die het voor het zeggen hebben grotendeels intact. Hoewel je ook hier de gevestigde orde nerveus ziet worden, bijvoorbeeld toen FvD het momentum had om een alternatief voor de VVD te gaan vormen. Maar Baudet heeft die kans verpruttst."

'Machthebbers flirten met censuur'

Nederland kan slecht omgaan met dissidenten, verzucht De Jong. „Corona heeft die moeizame omgang verder uitvergroot. Maurice de Hond, artsen die ingaan tegen het RIVM, mensen die geen mondkapje willen dragen, vaccinatiewijfelaars, ze gelden bijna als gevaarlijke wetsovertreders. Media, politici en commentatoren noemen de 'wappies' bijna zonder uitzondering 'rechts-extremisten', in de beste traditie van *Het zwarte schaap*."

Wie een invloedrijke positie wil bereiken in Nederland 'zal mee moeten praten met de kringen die ertoe doen', concludeert De Jong. Wat dit aangaat leven we nog altijd in een klassieke regentenmaatschappij. „Als je daar zit, ben je in het centrum van wat is geaccepteerd." George Orwell ging in tegen de heersende dogma's van zijn tijd, zegt De Jong. „En hij durfde de macht hard te bekritiseren. Ik vermoed dat hij vrijwel alles aan ons nieuwe normaal direct zou herkennen."